

विशिष्टीकरण तालिका (२०८०)

कक्षा ४ विषय : नेपाली

समय : २ घण्टा

पूर्णाङ्क : ५०

क्र. सं.	क्षेत्र (पढाइ र लेखाइ)	परीक्षणीय पक्ष	ज्ञान	बोध	प्रयोग	उच्च दक्षता	प्रश्न सङ्ख्या र अङ्क भार			स्पष्टीकरण
							जम्मा प्रश्न	उत्तर दिनुपर्ने प्रश्न सङ्ख्या	अङ्क भार	
१.	शब्दभण्डार	शब्दार्थ	१				१	१	२	पाठमा प्रयोग भएका कुनै चारओटा शब्द (मौलिक ३, आगन्तुक १) दिई तिनको अर्थसँग मिल्दो शब्द दिएर खाली ठाउँ भर्न लगाउने (शब्द दिँदा एउटा विकल्प बढी दिने)
		शब्द पहिचान	१				१		२	पर्यायवाची १, विपरीतार्थी १, अनेकार्थी/श्रुतिसमभिन्नार्थी १, समावेशक/लघुतावाची/सिङ्गो/सङ्क्षिप्त शब्द १ पर्ने गरी सङ्केतबमोजिम खाली ठाउँ भर्न लगाउने
		वाक्यमा प्रयोग			१		१	१	३	मौलिक/आगन्तुक शब्दबाट १, प्राविधिक/पारिभाषिक शब्दबाट १, अनुकरणात्मक, निपात शब्दबाट १ पर्ने गरी जम्मा ३ ओटा शब्द दिई अर्थ खुल्ने गरी वाक्यमा प्रयोग गर्न लगाउने
२.	वर्णविन्यास	शुद्धीकरण	१				१	१	१	पञ्चम वर्ण/ब/व बाट १ र श/ष/सबाट १ गरी २ ओटा बहुवैकल्पिक प्रश्न सोधी शब्द समूहबाट शुद्ध शब्द पहिचान गरी लेख्न लगाउने
					१		१	१	२	एउटा शब्दमा एउटा मात्र अशुद्धि पर्ने गरी ह्रस्व १, दीर्घ १, लेख्य चिह्न १, पदयोग/पदवियोग/चन्द्रबिन्दु/शिरबिन्दु/य/ए/ऋ/रि/छय/क्ष आदिबाट १ पर्ने गरी ४ ओटा अशुद्धि भएका वाक्य दिई शुद्ध पार्न लगाउने
३.	भाषिक संरचना	शब्दवर्ग	१				१	१	२	नाम, सर्वनाम, विशेषण र क्रियापद पर्ने गरी अनुच्छेद दिई रेखाङ्कित शब्दको पदवर्ग पहिचान गर्न लगाउने
			१				१	१	२	क्रियायोगी, नामयोगी, संयोजक, विस्मयादिबोधक र निपातमध्येबाट फरक फरक कुनै ४ ओटा शब्द पर्ने गरी शब्द र तिनका शब्दवर्गविच जोडा मिलाउन लगाउने
		विभक्ति			१		१	१	२	उपयुक्त विभक्ति राखेर खाली ठाउँ भरी ४ ओटा वाक्य पूरा गर्न लगाउने
		काल			१		१	१	४	वर्तमान, भूत र भविष्यत् कालबाट कम्तीमा १/१ ओटा पर्ने गरी कुनै ४ ओटा प्रश्न सोधेर सङ्केतका आधारमा वाक्य परिवर्तन गर्न लगाउने

		पदसङ्गति			१		१	१	५	लिङ्ग सङ्गति, वचन सङ्गति, पुरुष सङ्गति र आदर सङ्गतिबाट कम्तीमा १/१ ओटा पर्ने गरी ५ ओटा प्रश्न सोधी पद सङ्गति मिलाउन लगाउने
४.										निम्नबमोजिम दुई प्रश्न सोधी उत्तर दिन लगाउने : (क) पाठ्यपुस्तकका कथा वा कविता विधाबाट सन्दर्भ दिई त्यसका आधारमा
	पाठगत बोध	सन्दर्भमा आधारित अतिसङ्क्षिप्त उत्तरात्मक (पाठगत पठनबोध अति छोटो)		१			२	२	४ + ४	विषयवस्तु लेख्ने, घटना वर्णन, मूल भाव वा सन्देशसम्बन्धी एक वा दुई वाक्यमा उत्तर दिने खालका अतिसङ्क्षिप्त उत्तरात्मक ४ प्रश्न सोध्ने (ख) पाठ्यपुस्तकका जीवनी, निबन्ध/यात्रा वर्णन, रूपकमध्ये कुनै एक विधाबाट सन्दर्भ दिई त्यसका आधारमा विषयवस्तु लेख्ने, घटना वर्णन, मूल भाव वा सन्देशसम्बन्धी एक वा दुई वाक्यमा उत्तर दिने खालका अतिसङ्क्षिप्त उत्तरात्मक ४ प्रश्न सोध्ने
५.	आशय वर्णन	गद्य र पद्य पाठका विशिष्ट पङ्क्ति				१	२	१	४	पाठ्यपुस्तकका पाठमध्येबाट कुनै दुई विशिष्ट पङ्क्ति दिई कुनै एकको आशय वर्णन गर्न लगाउने
६.	व्यावहारिक लेखन	चिठी/ शुभकामनापत्र			१		२	१	४	घरायसी चिठी र शुभकामनापत्र गरी २ प्रश्न सोध्ने र कुनै १ को उत्तर लेख्न लगाउने
७.	निर्देशित रचना	कथा/ जीवनी/ संवाद लेखन				१	२	१	४	बुँदाका आधारमा जीवनी वा कथामध्येबाट कुनै १ प्रश्न र ८ ओटा खाली ठाउँ दिई उपयुक्त सन्दर्भ वा विषयवस्तु लेखेर दुई जनाविच भएको संवाद पूरा गर्न लगाउने १ प्रश्न गरी जम्मा २ प्रश्न सोधी कुनै १ प्रश्नको उत्तर लेख्न लगाउने
८.	स्वतन्त्र लेखन	निबन्ध लेखन				१	३	१	५	आत्मपरकबाट १ र वस्तुपरकबाट २ ओटा पर्ने गरी कुनै तीन शीर्षक दिने र तीमध्ये कुनै एक शीर्षकमा १०० शब्दमा नघटाई निबन्ध लेख्न लगाउने
प्रश्न बनाउँदा पाठ नदोहोरिने गरी बनाउनुपर्ने छ ।										
कक्षा ४ का लागि प्रश्नपत्र निर्माण गर्दा कक्षा ५ को विशिष्टीकरण तालिकालाई आधार मानी कक्षा ४ का सबै विषयक्षेत्र समेट्ने गरी प्रश्न निर्माण गर्नुपर्ने छ ।										

(क) ज्ञान : विशिष्ट तथ्य, प्राप्त सूचना, पुनः स्मरण र प्रतिक्रियाको मूल्याङ्कन गर्ने खालका प्रश्न यसअन्तर्गत सोधिने छन् ।

(ख) बोध : विद्यार्थीले सिकाइका क्रममा बोध गरेका कुराको मूल्याङ्कन गर्ने खालका प्रश्न यसअन्तर्गत सोधिने छन् ।

(ग) प्रयोग : यसमा प्रयोग गर्ने, संयोजन गर्ने र व्यावहारिक क्षमतासम्बन्धी प्रश्न सोधिने छन् ।

(घ) उच्च दक्षता : व्याख्या, विश्लेषण, तर्क र समीक्षा जस्ता क्षमतासम्बन्धी प्रश्न यसअन्तर्गत सोधिने छन् ।

कक्षा : ४
विषय : नेपाली

क्र.स	परीक्षा	पढाउनेपर्ने पाठहरु	प्रश्न पत्रको निर्माण
१	प्रथम त्रैमासिक परीक्षा	पाठ १ देखि ४ सम्म	पाठ्यक्रम विकास केन्द्रको विशिष्टीकरण तालिका अनुसार
२	दोस्रो त्रैमासिक परीक्षा	पाठ ५ देखि ८ सम्म	
३	तेस्रो त्रैमासिक परीक्षा	पाठ ९ देखि १२ सम्म	
४	वर्षिक परीक्षा	पाठ १३ देखि १५ सम्म	

प्र.नं १) दिइएको अर्थसँग मिल्ने शब्द खाली ठाउँमा लेख्नुहोस् । २

- क) असर्फी, कर्तव्य , बाली , धर्मावलम्बी
 क) खेतबारीमा लगाएको खेती
 ख) कुनै धर्म मान्ने मानिस.....
 ग) सुनको मुद्रा
 घ) जिम्मेवारी उचित व्यवहार

प्र.नं २) खाली ठाउँमा मिल्दो शब्द भर्नुहोस् । २

- क) 'घर' को उस्तै अर्थ दिने शब्दहो । (आश्रम , गृह , भवन)
 ख) 'विहान' शब्दको उल्टो अर्थ दिने शब्दहो । (रात, साँझ , लिउँसो)
 ग) 'शित' को उस्तै उच्चारण हुने शब्दहो । (सित,शिव,शीतल)
 घ) 'परा' को सानो जनाउने शब्दहो । - पित्तो, टौवा,त्यान्द्रो)

प्र.नं.३) अर्थ खुल्ने गरी वाक्यमा प्रयोग गर्नुहोस् । ३

मुसुक्क , चरा , दर्शन

प्र.नं.४) शुद्ध छानेर लेख्नुहोस् । २

- क) हजुरबुवा , हजुरबुवा, हजुरबुवा , हजुरबुवा
 ख) अनधकार , अनधकर अन्धाकार ,अंधाकार
 ग) सहयोगी सहयोगी , सहयोगी , सहयोगि
 घ) चिन्तित , चिन्तित , चिनतित ,चिनतित

प्र.नं.५) दिइएको वाक्यलाई शुद्धपारी लेख्नुहोस् । २

शरिरलाई स्वस्थ र फुर्तिलो बनाउन सधैं व्यायाम गर्नुपर्छ ।

प्र.नं.६) रेखाङ्कित शब्दको पद वर्ग छुट्याउनुहोस् । २
ऊ असल विद्यार्थी हो ।

प्र.नं.७) जोडा मिलाउनुहोस् । २

क्रिया विशेषण	त
नामयोगी	किनभने
निपात	थपक्क
संयोजक	तर्फ

ओहो

प्र.नं ८) उपयुक्त विभक्ति राखी खाली ठाँउ भर्नुहोस् । २

क) उर्मिलाखाजा खाइन । (बाट, लाइ,ले)

ख) तिमि घरबस्छौ । (मा,बाट,लाग)

ग) म आमाबोलाउँछु । (लाई,मा,ले)

घ) उसले पसलकलम किन्यो।(लाइ,बाट,ले)

प्र.नं. ९) दिइएको संकेतको आधारमा वाक्य परिवर्तन गर्नुहोस् । ३

क) हामी भात खान्छौ । (वर्तमान काल)

ख) दिदि बजार जानुभयो । (भविष्यतकाल)

ग) ऊ विद्यालय जान्छ । - भुतकाल

प्र.नं१०. दिइएको वाक्यलाई पदसंगती मिलाउनुहोस् । ३

क) हामी भात खान्छु ।

ख) दाई चित्र बनाउँछिन् ।

ग) साथीहरु फुल रोप्छ ।

प्र.नं ११) दिइएको अनुच्छेद पढी उत्तर लेख्नुहोस् । ४

नेपाल प्राकृतिक रुपमा सुन्दर देश हो । एसिया महादेशमा रहेको हाम्रो देश नेपालको क्षेत्रफल १४६५१६ वर्ग कि.मि छ ।

चीन र भारत नेपालको छिमेकी राष्ट्रहरु हुन् । यी दुइ राष्ट्रका विचमा नेपाल रहेको छ ।

नेपाललाई वीर गोर्खालीको देश भनेर चिनिन्छ ।

क) नेपाल कुन महादेशमा पर्छ ?

ख) नेपालका छिमेकी देशहरु कुनकुन हुन् ।

ग) नेपाललाई के को देश भनिन्छ ?

घ) नेपालको कुल क्षेत्रफल कति रहेको छ ?

प्र.नं१२) दुवै प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् ।

क) कथाको अंश पढी सोधिएको प्रश्नहरुको उत्तर दिनुहोस् । ४

कुनै एउटा गाउँ थियो । यहाँ कान्छालाल र रुपमती नाम गरेका दुई बुढा बुढी बस्थे । उनीहरु साढे इमान्दार थिए । सधैं अरुको भलो चिताउँथे । उनीहरुको गाँउ शहर भन्दा धेरै टाढा थियो । त्यस गाँउमा आठ दश ओटा घर मात्र थिए । गाँउ घना जङ्गलको छेउमा थियो । गाँउमा बेला बेला चितुवा भालु, बाँदर ब्वाँसो जस्ता जङ्गली जनावर आउँथे ।

क) गाँउमा को को बस्थे ?

ख) गाँउमा कुन कुन जनावर आउँथे ?

ग) गाँउमा कति घर थिए ?

घ) गाउँ कहाँ थियो ?

ख) दिइएको अनुच्छेद पढी उत्तर लेख्नुहोस् । ४

जनकपुर सीताको जन्मस्थल हो । यहाँ जानकी मन्दिर रहेको छ । यसलाई नौलखा मन्दिर पनि भनिन्छ । यसको दर्शन गर्न देश विदेशका लाखौं लाख दर्शनार्थी आउँछन् । यहाँ गङ्गासागर, धनुषसागर, जनकसरोवर जस्ता थुप्रै सागर रहेका छन् ।

सुर्यकुण्ड अग्निकुण्ड, विहारकुण्ड जस्ता कुण्डहरु पनि रहेका छन् ।

क) सीताको जन्मस्थल कहाँ हो ?

ख) जानकी मन्दिर को अर्को नाम के हो ?

ग) जनकपुरमा रहेका सागरहरु के के हुन् ?

घ) जनकपुरमा कुन कुन कुण्ड रहेका छन् ?

प्र नं १३) कुनै एक प्रश्नको आशय वर्णन गर्नुहोस् । ३

क) फुल भन्छ सधैं मलाई मिठो बास्ना छर

काडैकाडा बिचमा पनि मुस्कुराउने गर ॥

ख) जनकपुर नेपालको प्रशिद्ध सहर हो ।

प्र.नं१४. कुनै एक प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् । ३

क) आफ्नो गाँउको वर्णन गरी हेटौडामा रहेको साथीलाई चिठि लेख्नुहोस् ।

ख) तपाईंले मनाउने नयाँ वर्षको अवसरमा दिइने शुभकामना पत्र तयार पार्नुहोस् ।

प्र.नं.१५) तल दिइएको बुदाको आधारमा कथा लेख्नुहोस् । ३

- एउटा गाउँमा जादुकर बस्नु.....
- जादुरले सर्प समात्नु
- सर्पलाई बाँसको ढुङ्ग्रामा बन्द गरेर राख्नु
- एक दिन मुसो जादुकर घरभित्र पस्नु ।
- मुसो भोकाए
- मुसो खाना खोज्दै आउनु
- मुसाले ढुङ्ग्रो भेट्नु ।
- मुसाले ढुङ्ग्राको मुख काट्नु ।
- मुसो ढुङ्ग्रा भित्र पस्नु ।
- सर्पले मुसालाई भेट्नु ।
- सर्पले मुसालाई एकै गाँस बनाउनु ।

प्र.नं.१६) जनकपुर सहरको महत्व शीर्षकमा शिक्षक र विद्यार्थी बिचको संवाद तयार गर्नुहोस् । ३

सीता : नमस्कार ! सर

शिक्षक :.....

सीता :.....

शिक्षक :.....

सीता :.....

शिक्षक :.....

प्र.नं १७) कुनै एक शीर्षकमा ७५ शब्द नघटाई निबन्ध लेख्नुहोस् । ३

क) खेलकुदको महत्व ख) मेरो गाँउ ग) गाई

समाप्त

प्रथम त्रैमासिक परीक्षा २०८०

विशिष्टिकरण तालिका

कक्षा : ४

विषय : नेपाली

समय : २ घण्टा

पूर्णाङ्क : ५०

उत्तिर्णाङ्क : २०

प्रश्नको प्रकार	मूल प्रश्न संख्या	उत्तर दिनुपर्ने संख्या		
जोडा मिलाऊ ।	१	४		
खाली ठाउँ भर ।	१	४		
ठिक बेठिक छुट्याऊ ।	१	६		
शब्दको अर्थ लेख ।	१	६		
वाक्यमा प्रयोग गर ।	१	४		
कोष्ठकको आधारमा खाली ठाउँ भर ।	१	४		
ठिक उत्तरमा ठिक चिन्ह लगाऊ ।	१	४		
वाक्य परिवर्तन गर ।	१	५		
शुद्ध पारी लेख ।	१	४		

	वाक्यक्रम मिलाएर लेख ।	१	४		
	बोध प्रश्न ।	१	४		
	अनुच्छेद लेखन ।	१	१		
	उदाहरण सहित कुनै एकको लेख ।	१	१		
	छोटो उत्तर देऊ ।	४	३		
	लामो उत्तर देऊ ।	२	१		
	जम्मा				
पाठ १ देखि ४ सम्म					

नमुना प्रश्नपत्र
प्रथम त्रैमासिक परीक्षा २०८०

कक्षा : ४

विषय : नेपाली

समय : २ घण्टा

पूर्णाङ्क : ५०

उत्तिर्णाङ्क : २०

१. शब्दको मिले अर्थसंग जोडा मिलाउनुहोस् ।

४X०.५=२

क

ख

एकता

पूरा गर्नुपर्ने काम

कर्तव्य

एक हुँदाको अवस्था

अटल

मुस्काउने काम

मुस्कान

पर्वत जस्तै स्थिर

२. खाली ठाउँमा मिले शब्द भर्नुहोस् ।

४X०.५=२

(कर्तव्य, असर्फी, पूर्खा, गीत)

क. पूरा गर्नुपर्ने कामलाई भनिन्छ ।

ख. आफ्ना पूर्वजहरुलाई भनिन्छ ।

ग. खोलामा पुगेपछि बाँदरले गाउन थाले ।

घ. बाँदरले मूर्तिको छेउमा खनायो ।

३. ठिक बेठिक छुट्टयाउनुहोस् ।

६X०.५=३

क. हामीले माता पिता र गुरुलाई मान राख्नुपर्छ ।

ख. कान्छालाल र रुपमती इमान्दार थिएनन् ।

ग. जनकपुर सीताको जन्मस्थल हो ।

घ. असल काम गर्नेलाई सबैले आदर गर्छन् ।

ङ. जानकी मन्दिर चितवनमा पर्छ ।

च. पैसा बचत गर्ने बानी राम्रो हो ।

४. तल दिइएका शब्दको अर्थ लेख्नुहोस् ।

६X०.५=३

गुरु, उदार, बासस्थान, असर्फी, लक्ष्य, जन्मस्थल

५. तल दिइएका शब्दलाई वाक्यमा प्रयोग गर्नुहोस् ।

४X१=४

माया, असल, मुसुक्क, पो

६. कोष्ठकको आधारमा खाली ठाउँ भर्नुहोस् ।

४X१=४

क. बुबाको पर्यायवाची शब्द..... हो । (काकी, पिता, माता)

ख. तेलको लघुतावाची शब्द हो । (पित्तको, थोपो, चिरो)

ग. पातलो शब्दको उल्टो अर्थ..... हो । (टाढा, बाक्लो, मसिनो)

घ. मेरो भाइ निदायो । (लुरुक्क, फुरुक्क, भुसुक्क)

७. ठिक उत्तरमा (✓) चिन्ह लगाउनुहोस् ।

४X०.५=२

क. शिक्षा दिने व्यक्तिलाई के भनिन्छ ?

अ. मामा आ. गुरु इ. जिम्मेवारी

ख. जनकपुरमा कुन मन्दिर छ ?

अ. पशुपति आ. मनकमना इ. जानकी

ग. निधो शब्दको उस्तै अर्थ दिने शब्द कुन हो ?

अ. उपाय आ. टुङ्गो इ. नियम

घ. धनीरामलाई के गर्न मनपर्छ ?

अ. गीत गाउन आ. पुस्तक पढ्न इ. खेल खेल्न

८. कोष्ठकमा दिइएको निर्देशन अनुसार वाक्य परिवर्तन गर्नुहोस् ।

५X१=५

क. बुबा कथा सुनाउनुहुन्छ । (स्त्रीलिङ्ग)

ख. भाउजु बजार जानुभयो । (पुलिङ्ग)

ग. गाई चर्छ । (बहुवचन)

घ. भाइहरु घर जान्छन् । (एकवचन)

ङ. उनीहरु घर जान्छन् । (प्रथम पुरुष)

९. तल दिइएका शब्दलाई शुद्ध पारी लेख्नुहोस् ।

४X०.५=२

हीमाल, जिवन, पूरखा, आखा

१०. वाक्यक्रम गिलाएर लेख्नुहोस् ।

२X१=२

क. असल छौं हामी ।

ख. पढ्छौं हामी मिलेर ।

११. दिइएको अनुच्छेद पढेर प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस् ।

४X१=४

एउटा गाउँमा कान्छालाल र रुपमती नाम गरेका दुई जना बुढाबुढी बस्थे । उनीहरु साह्रै इमानदार थिए । उनीहरुको घर घना जङ्गलको छेउमा थियो , उनीहरुको थोरै बारी थियो । उनीहरुले बारीमा मकै, फलफूल र तरकारी लगाउने गर्थे । बाली पाक्नै लाग्दा बाँदरले खाइदिन्थे । बुढाबुढीले केही खान पाउँदैनथे । आफैँले लगाएको बाली बाँदरले खाइदिँदा बुढाबुढी साह्रै नै चिन्तित थिए ।

प्रश्नहरु :

क. गाउँमा को को बस्थे ?

ख. उनीहरु कस्ता थिए ?

ग. उनीहरुको घर कहाँ हो ?

घ. उनीहरुले बारीमा के लगाउने गर्थे ?

१२. कुनै एकको बारेमा एक अनुच्छेद लेख्नुहोस् ।

१X४=४

क. गाई ख. मेरो परिचय

१३. उदाहरण सहित कुनै एकको परिभाषा लेख्नुहोस् ।

१X३=३

क. नाम ख. सर्वनाम

१४. तलका प्रश्नको छोटो उत्तर लेख्नुहोस् । (कुनै ३ मात्र)

३X२=६

क. वृक्षले पौरखीलाई के दिन्छ ?

ख. बाँदरले कहाँ पुगेर गीत गाउन थाले ?

ग. सीताको जन्मस्थल कहाँ हो ?

घ. जनकपुरमा कुन मन्दिर रहेको छ ?

१५. लामो उत्तर लेख्नुहोस् । (कुनै १ मात्र)

१X४=४

क. धनीरामले नेपाली पुस्तक किन मन पराउँछन् ?

ख. जनकपुरमा कुनकुन सागर रहेका छन् ?

समाप्त

दोस्रो त्रैमासिक परीक्षा २०८०
विशिष्टिकरण तालिका

कक्षा : ४
विषय : नेपाली

समय : २ घण्टा

पूर्णाङ्क : ५०
उत्तिर्णाङ्क : २०

	प्रश्नको प्रकार	मूल प्रश्न संख्या	उत्तर दिनु पर्ने संख्या		
	जोडा मिलाऊ ।	१	४		
	खाली ठाउँ भर ।	१	४		
	ठिक बेठिक छुट्याऊ ।	१	६		
	शब्दको अर्थ लेख ।	१	६		

	वाक्यमा प्रयोग गर ।	१	४		
	कोष्ठकको आधारमा खाली ठाउँ भर ।	१	४		
	वाक्य परिवर्तन गर ।	१	५		
	शुद्ध पारी लेख ।	१	४		
	बोध प्रश्न ।	१	५		
	चिठी वा निवेदन लेख ।	१	१		
	प्रत्यय उपसर्ग ।	१	४		
	छोटो उत्तर देऊ ।	१	३		
	लामो उत्तर देऊ ।	१	१		
	निबन्ध लेख ।	१	१		
	जम्मा				
पाठ १ देखि ८ सम्म					

नमुना प्रश्नपत्र
दोस्रो त्रैमासिक परीक्षा २०८०

कक्षा : ४

विषय : नेपाली

१. शब्दको शब्द र अर्थको जोडा मिलाउनुहोस् ।

४X०.५=२

क
व्यवसाय

ख
आफूमा हुने विश्वास

पूर्णाङ्क : ५०
उत्तिर्णाङ्क : २०

आत्मविश्वास

पेशा, रोजगार

गफी

रुचि नभएको

वाक्क

धेरै गफ गर्ने

२. खाली ठाउँमा मिल्ने शब्द भर्नुहोस् ।

४X०.५=२

(तन्दुरुस्त, सैनिक, समाजसेवी, बलौटे माटो)

क. समाजको सेवा गर्ने मानिसलाई..... भनिन्छ ।

ख. महावीर पुनका पिता बेलायती..... थिए ।

ग. खेलकुदले हाम्रो शरीर हुन्छ ।

घ. कुरिलो खेतीका लागि राम्रो मानिन्छ ।

३. ठिक भए ठिक र बेठिक भए बेठिक चिन्ह लगाउनुहोस् ।

४X०.५=२

क. घामले सबैको भलो गर्छ ।

ख. चतुरे धाक लाउन सिपालु थिएन ।

ग. उपासनाका बुबाके मुख्य पेसा कृषि हो ।

घ. कुरिलो बहुवर्षिय तरकारी हो ।

ङ. जनकपुर सीताको जन्मस्थल हो ।

च. धनीरामलाई पुस्तक पढ्न मन पर्दैन ।

४ तलका शब्दको अर्थ लेख्नुहोस् ।

सतरन्ज, मतो, हुटहुटी, आयस्रोत, बेलाबखत

५. तलका शब्दलाई वाक्यमा प्रयोग गर्नुहोस् ।

४X१=४

सम्मान, विद्यालय, सहयोग, मिठो

६. कोष्ठकको आधारमा खाली ठाउँ भर्नुहोस् ।

४X१=४

क. आमा..... हाँस्नुभयो । (लुसुक्क, मुसुक्क, सुरुक्क)

ख. बुबाको पर्यायवाची शब्द हो । (काका, पिता, माता)

ग. असलको विपरीतार्थक शब्द हो । (खराब, मिलन, बिच्छोड)

घ. अङ्गुरको समूहवाचक शब्द हो । (शित्तो, भुप्पो, टुप्पो)

७. कोष्ठकको आधारमा वाक्य परिवर्तन गर्नुहोस् ।

५X१=५

क. म बजार जान्छु । (बहुवचन)

ख. माइजू आउनुभयो । (पुलिङ्ग)

ग. बुबा कथा सुनाउनुहुन्छ । (स्त्रीलिङ्ग)

घ. ऊ फूटबल खेल्छ । (प्रथम पुरुष)

ङ. हरि घर गयो । (अकरण)

८. शुद्ध पारी लेख्नुहोस् ।

४X०.५=२

कीसान, नेपालि, बादर, कूकूर

९. तलका अनुच्छेद पढी सोधिएका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस् ।

५X१=५

महावीर पुनका पिता बेलायती सैनिक थिए । माता कुशल गृहिणी थिइन् । उनको बाल्यकाल नाङ्गीमा भेडाबाखा चराएर वित्यो । उनले सात कक्षा सम्म गाउँकै हिमाञ्चल विद्यालयममा पढे । आठ कक्षाको पढाइ भने पर्वत जिल्लाको मल्लाजवाट पुरा गरे । उनी आठ कक्षामा पढ्दा दैनिक चार घण्टा हिंडेर विद्यालय पुग्थे ।

प्रश्नहरू :

- क. महावीर पुनको पिता के थिए ?
 ख. महावीर पुनको वाल्यकाल कसरी बित्यो ?
 ग. महावीर पुनले सात कक्षासम्म कहाँ पढे ?
 घ. उनी कति घण्टा हिँडेर विद्यालय पुग्थे ?
 ङ. उनको माता के थिइन् ?
 १०. आफू विरामी परेको कारण जनाई विद्यालयका प्रधानाध्यापकलाई निवेदन लेख्नुहोस् ।

१×४=४

११. उदहरणमा देखाए जसरी शब्द बनाउनुहोस् ।

४×०.५=२

उदाहरण : वि + चार = विचार

प्र + कार =

उप+ हार =

कवि + ता =

धन

+ ई =

१२. छोटो उत्तर लेख्नुहोस् । (कुनै ३ को मात्र)

३×२=६

क. खेलकुद भनेको के हो ?

ख. चतुरे के गर्न सिपालु थियो ?

ग. महाविर पुनको जन्म कहाँ भएको थियो ?

घ. कुरिलो खेतीका लागि कस्तो माटो राम्रो मानिन्छ ?

१३. लामो उत्तर दिनुहोस् । (कुनै १ को मात्र)

क. खेलकुदबाट हुने तीनवटा फाइदाहरु लेख्नुहोस् ।

ख. कुरिलो खानाले के के फाइदा हुन्छ ।

१४. निबन्ध लेख्नुहोस् । (कुनै १ को मात्र)

१×३=३

क. मेरो विद्यालय

ख. मलाई मनपर्ने किताब

समाप्त

तेस्रो त्रैमासिक परीक्षा २०८०

विशिष्टिकरण तालिका

कक्षा : ४

विषय : नेपाली

समय : २ घण्टा

पूर्णाङ्क : ५०

उत्तिर्णाङ्क : २०

प्रश्नको प्रकार	मूल प्रश्न संख्या	उत्तर दिनुपर्ने संख्या		

		य ।			
	जोडा मिलाऊ ।	१	४		
	खाली ठाउँ भर ।	१	४		
	ठिक बेठिक छुट्याऊ ।	१	६		
	शब्दको अर्थ लेख ।	१	६		
	वाक्यमा प्रयोग गर ।	१	४		
	कोष्ठकको आधारमा खाली ठाउँ भर ।	१	४		
	कोष्ठकको आधारमा वाक्य परिवर्तन गर ।	१	४		
	शुद्ध पारी लेख ।	१	४		
	ठिक उत्तरमा ठिक चिन्ह लगाऊ ।	१	४		
	बोध प्रश्न उत्तर ।	१	५		
	दिइएको संक्षिप्त शब्दको पूरा रूप लेख ।	१	३		
	व्याख्या गर्नुहोस् ।	१	१		

	छोटो उत्तर देऊ ।	१	३		
	लामो उत्तर देऊ ।	१	१		
	निबन्ध लेख ।	१	१		
	जम्मा				
पाठ १ देखि १२ सम्म					

नमुना प्रश्नपत्र
तेस्रो त्रैमासिक परीक्षा २०८०

कक्षा : ४

विषय : नेपाली

समय : २ घण्टा

पूर्णाङ्क : ५०

उत्तिर्णाङ्क : २०

१. शब्दको शब्द र अर्थको जोडा मिलाउनुहोस् ।

४X०.५=२

क	ख
पर्वत	नदीको किनार
तट	पहाड
राष्ट्र प्रमुख	निर्णय
निधो	देशको प्रमुख

२. खाली ठाउँमा मिल्ने शब्द भर्नुहोस् ।

४X०.५=२

(कोदालो, हँसिया, इन्द्रको, पर्वत)

क. गोकुलमा प्रत्येक वर्ष पूजा गरिन्थ्यो ।

ख. खेतवारी खन्न प्रयोग गरिन्छ ।

ग. सानी नदी बाट भर्छिन् ।

घ. घाँस काट्न प्रयोग गरिन्छ ।

३. ठिक भए ठिक र बेठिक भए बेठिक चिन्ह लगाउनुहोस् ।

६X०.५=३

क. कुरिलो बहुवर्षिय तरकारी वाली हो ।

ख. भेडाको सूहलाई बथान भनिन्छ ।

- ग. उपासनाको बुबाको मुख्य पेशा शिक्षक हो ।
 घ. महावीर पुन समाजसेवी थिए ।
 ङ. चतुरे धाक लाउन सिपालु थिएन ।
 च. हामीले आफूभन्दा ठुलालाई आदर गर्नुपर्छ ।
 ४ तलका शब्दको अर्थ लेख्नुहोस् ।

६X०.५=३

पौरखी, गफी, बलौटे, कर्म, छहारी, शयन

५. तलका शब्दलाई वाक्यमा प्रयोग गर्नुहोस् ।
 विद्यालय, खेतीपाती, बगैचा, मुसुक्क
 ६. कोष्ठकको आधारमा खाली ठाउँ भर्नुहोस् ।

४X१=४

४X०.५=२

- क. आमा शब्दको उस्तै अर्थ दिने शब्द..... हो । (काका, माता, काकी)
 ख. मेरो भाइ बजार..... । (गई, गइन्, गयो)
 ग. दिन शब्दको उल्टो अर्थ दिने शब्द..... हो । (दिउँसो, रात, बिहान)
 घ. भैंडाको समूहलाई..... भनिन्छ । (बथान, चाड, भुप्पो)
 ७. कोष्ठकको निर्देशन अनुसार वाक्य परिवर्तन गर्नुहोस् ।

४X१=४

- क. म विद्यालय जान्छु । (बहुवचन)
 ख. आमाले मलाई माया गर्नुहुन्छ । (पुलिङ्ग)
 ग. बुबा बजार जानुभयो । (स्त्रीलिङ्ग)
 घ. राम भात खान्छ । (अकरण)
 ङ. हरि घर गयो । (अकरण)
 ङ. तलका शब्द शुद्ध पारी लेख्नुहोस् ।

४X०.५=२

- हीमाल, नेपालि, हसिया, शूचना
 ९. ठिक उत्तरमा ठिक चिन्ह लगाउनुहोस् ।

४X०.५=२

- क. तलका मध्ये बालबोलीको शब्द कुन हो ?
 अ. नुनु आ. हजुरबुबा इ. ठूल्दिदी
 ख. पातलो शब्दको उल्टो अर्थ दिने शब्द कुन हो ?
 अ. बाक्लो आ. टाढा इ. सहर
 ग. नारायणहिटी दरबार सङ्ग्रहालय कहाँ छ ?
 अ. काठमाण्डौमा आ. कावासोतीमा इ. ललितपुमा
 घ. पुस्तको समूह जनाउने शब्द कुन हो ?
 अ. हुल आ. त्यान्द्रो इ. चाड
 १०. तलका अनुच्छेद पढी सोधिएका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस् ।

५X१=५

सञ्चार भनेको खबर वा सूचनाको आदानप्रदान हो । रेडियो, टेलिफोन, टेलिभिजन सञ्चारका साधन हुन् । इेल र इन्टरनेट सञ्चारका माध्यम हुन् । विद्युतिय माध्यमबाट पठाइने सञ्चारलाई विद्युतिय सञ्चार भनिन्छ । रेडियो, टेलिभिजन र कम्प्युटर चलाउन विद्युत शक्ति चाहिन्छ

।आजभोलि व्याट्री र सौर्य शक्तिवाट पनि यस्ता साधन चलाउन सकिन्छ । विद्युत नपुगेका ठाउँमा भने विद्युतिय साधन चलाउन गाह्रो पर्छ ।

प्रश्नहरु :

क. सञ्चार भनेको के हो ?

ख. सञ्चारका साधनहरु के के हुन् ?

ग. विद्युतिय सञ्चार केलाई भनिन्छ ?

घ. सञ्चारका माध्यम कुन कुन हुन् ?

ङ. रेडियो, टेलिभिजन र कम्प्युटर चलाउन कुन शक्ति चाहिन्छ ?

११. तलका संक्षिप्त शब्दको पूरा रुप लेख्नुहोस् ।

३X१=३

गो.प. -

प्र.अ. -

न.पा. -

१२. व्याख्या गर्नुहोस् । (कुनै एकको मात्र)

क. घुमेर हेरिकन गाउँलाई

पहाड पाखा हरिया बनाइ

ख. फूल भन्छ सधैं मलाई मिठो बास छर

काँडैकाँडा बिचमा पनि मुस्कुराउने गर ॥

१३. छोटो उत्तर लेख्नुहोस् । (कुनै ३ को मात्र)

३X२=६

क. सानी नदी कहाँबाट भर्छिन् ?

ख. उपासनालाई सबैभन्दा बढी मन पर्ने तरकारी कुन हो ?

ग. नारायणहिटी दरबार सङ्ग्रहालयको स्थापना कहिले भएको हो ?

घ. महावीर पुनका पिता के थिए ?

ङ. चतुरे के गर्न सिपालु थियो ?

१४. लामो उत्तर दिनुहोस् । (कुनै १ को मात्र)

१X४=४

क. कुरिलोबाट हुने ४ वटा फाइदाहरु लेख्नुहोस् ।

ख. पुनले देशलाई समृद्ध बनाउन के गर्नुपर्ने दृष्टिकोण राखेका छन् ?

१५. निबन्ध लेख्नुहोस् । (कुनै १ को मात्र)

१X४=४

क. मेरो विद्यालय

ख. मेरो गाउँ

ग. गाई

समाप्त

वार्षिक परीक्षा २०८०

विशिष्टिकरण तालिका

कक्षा : ४

विषय : नेपाली

समय : २ घण्टा

पूर्णाङ्क : ५०

उत्तिर्णाङ्क : २०

प्रश्नको प्रकार	मूल प्रश्न सं	उत्तर दिनु पर्ने		

		ख य ा	संख या		
	खाली ठाउँ भर ।	१	४		
	ठिक बेठिक छुट्याऊ	१	४		
	शब्दको अर्थ लेख ।	१	४		
	जोडा मिलाऊ ।	१	४		
	वाक्यमा प्रयोग गर ।	१	४		
	कोष्ठकको आधारमा खाली ठाउँ भर ।	१	४		
	कोष्ठकको आधारमा वाक्य परिवर्तन गर ।	१	४		
	शुद्ध पारी लेख ।	१	४		
	बोध प्रश्न उत्तर । (अनुच्छेद पढेर)	१	४		
	बुँदाको आधारमा कथा वा जीवनी लेख ।	१	१		
	छोटो उत्तर लेख ।	४	३		
	चिठी अथवा निवेदन लेख ।	१	१		

	व्याख्या गर ।	२	१		
	लामो उत्तर देऊ ।	२	१		
	निबन्ध लेख ।	३	१		
	जम्मा				

नमुना प्रश्नपत्र
वार्षिक परीक्षा २०८०

कक्षा : ४

विषय : नेपाली

समय : २ घण्टा

पूर्णाङ्क : ५०

उत्तिर्णाङ्क : २०

१. खाली ठाउँमा मिल्ने शब्द भर्नुहोस् ।

४X०.५=२

(मामा, तिलहरी, खराब, हिरा)

क. घाँटीमा लगाइन्छ ।

ख. आमाको भाईलाई भनिन्छ ।

ग. असलको उल्टो अर्थ बुझाउने शब्द..... हो ।

घ. बहुमुल्य सेतो रत्नलाई भनिन्छ ।

२. ठिक बेठिक छुट्याउनुहोस् ।

४X०.५=२

क. शिक्षा दिने व्यक्तिलाई गुरु भनिन्छ ।

ख. कुरिलो बहुवर्षिय तरकारी बाली होइन ।

ग. आफ्ना पूर्वजहरुलाई पूर्खा भनिन्छ ।

घ. जनकपुर सीताको जन्मस्थल हो ।

३. तलका शब्दको अर्थ लेख्नुहोस् ।

४X०.५=२

जन्मस्थल, व्यवसाय, प्रसिद्ध, कर्म

४ जोडा मिलाउनुहोस् ।

४X०.५=२

सूचना

नयाँ निर्माण

सिर्जना

जानकारी

अनजान

राजमुकुट

श्रीपेच

केही पनि नजान्ने

५. तलका शब्दलाई वाक्यमा प्रयोग गर्नुहोस् ।

४X१=४

खेतीपाती, कविता, माया, साइकल

६. कोष्ठकको आधारमा खाली ठाउँ भर्नुहोस् ।

४X०.५=२

- क. म कलम छ । (सँग, लागि)
 ख. भाइ पसल लाग्यो । (लागि, तिर)
 ग. टेबुल कलम छ । (माथि, अनुसार)
 घ. बुबाले मेरा पुस्तक ल्याउनुभयो । (लागि, तिर)
 ७. कोष्ठकको आधारमा वाक्य परिवर्तन गर्नुहोस् ।

४×१=४

- क. म खाना खान्छु । (बहुवचन)
 ख. बहिनी असल छे । (पुलिङ्ग)
 ग. हामीहरु फूटबल खेल्छौं ॥ एकवचन)
 घ. ऊ प्रथम भएछ । (प्रथम पुरुष)
 ङ. तलका शब्द शुद्ध पारी लेख्नुहोस् ।

४×०.५=२

- हामरो, आगन, मीती, कीसान
 ९. तलो अनुच्छेद पढी सोधिएका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस् ।

४×०.५=२

काठमाण्डौको खुला मञ्च अगाडि रत्नपार्क रहेको छ । रत्नपार्कबाट घण्टाघर हुँदै जाँदा केही पर महेन्द्रको सालिक छ । सालिकको पछाडिपट्टी फराकिलो सडक छ । सडकका दुवै पट्टी लहरै रुख छन् । त्यहाँबाट अगाडि हेर्दा सुन्दर भवन देखिन्छ । त्यही भवन नै नारायणहिटी दरबार सङ्ग्रहालय हो ।

प्रश्नहरु :

- क. काठमाण्डौको खुलामञ्च अगाडि के रहेको छ ?
 ख. महेन्द्रको सालिक कहाँ छ ?
 ग. सालिकको पछाडिपट्टि कस्तो सडक छ ?
 घ. सुन्दर भवनलाई के भनिन्छ ?
 १०. तल दिइएका बुँदाका आधारमा कथा वा जीवनी लेख्नुहोस् ।

१×४=४

कथा

- एउटा केटो ज्यादै चकचके हुनु
- टाढाटाढासम्म खेल जानु
- एकदिन आमासित पशुपति मन्दिर जानु
- पशुपतिका बाँदरलाई नजिस्क्याउन भन्नु
- आमाले बाँदरलाई नजिस्क्याउन भन्नु
- आमाले भनेको केटोले नटेर्नु
- बाँदरलाई ढुङ्गाले हान्दा बाँदरले चिथोर्नु
- ठूलाको अर्ती र आज्ञा पालन नगर्दा दुःख वपाउने कुरा उसले बुझ्नु

अथवा

जीवनी

- नाम : लक्ष्मी प्रसाद देवकोटा, साहित्यिक उपाधि महाकवि
- मातापिता : अमर राज्यलक्ष्मी/तिलमाधव

- जन्म : वि.सं. १९६६ कार्तिक २७ लक्ष्मी पूजाका दिन
- जन्मस्थान : धोबीधारा काठमाण्डौ
- प्रमुख साहित्यिक कृति : गरिब, भिखारी, यात्री आदि
 - छ सय जति फुटकर कविताहरु, शाकुन्तल, सुलोचना, वनकुसुम आदि खण्डकाव्यहरु, चम्पा उपन्यास अनि लक्ष्मी निबन्ध सङ्ग्रह, दाजिमको रुखनेर निबन्ध, स्वच्छन्दतावादी, मानवतावादी, प्रकृतिप्रेमी, देशभक्त साहित्यकार ।
- मृत्यु : क्यान्सर रोगबाट २०१६ भदौ, काठमाण्डौ
 - ११. तलका प्रश्नहरुको छोटो उत्तर लेख्नुहोस् । (कुनै ३ को मात्र)
 $३ \times २ = ६$
 क. आजका कोपिला भोलिका के बन्छन् ?
 ख. घले गाउँ कति वर्ष पुरानो हो ?
 ग. सानी नदी कहाँबाट भर्छिन् ?
 घ. सानो आलमारी कहाँ राखिएको छ ?
 १२. तपाँडको मिल्ने साथीलाई आफ्नो गाउँको बारेमा चिठी लेख्नुहोस् ।
 $१ \times ४ = ४$
 १३. तलका प्रश्नहरु मध्ये कुनै एउटा प्रश्नको लामो उत्तर दिनुहोस् ।
 $१ \times ४ = ४$
 क. जनकपुर शहर किन प्रख्यात रहेको छ ?
 ख. पुनले देशलाई समृद्ध बनाउन के गर्नुपर्ने दृष्टिकोण राखेका छन् ?
 १४. व्याख्या गर्नुहोस् । (कुनै एकको मात्र)
 $१ \times ४ = ४$
 क. घुमेर हेरिकन गाउँलाई
 पहाड पाखा हरिया बनाइ
 ख. फूल भन्छ सधैं मलाई मिठो बास छर
 काँडैकाँडा बिचमा पनि मुस्कुराउने गर ॥
 १५. तलका विषयमा कुनै १ को १०० शब्दमा निबन्ध लेख्नुहोस् ।
 $१ \times ४ = ४$
 क. मलाई मनपर्ने किताब ख. मेरो विद्यालय

समाप्त

